პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

6 სექტემბერი შაბათი 1969 ფასი 2 კაპ.

გამოცემის 50-ე წელი № 207 (14507)

სიტყვა არ გატეხილა

ზუგდიდელმა მეჩაიეებმა ადრე დაიწყეს შეასრულეს ჩაის კრეფის-მიღების

ვ. ი. ლენინის დაბადების 100 წლისთავისა და საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 50 წლისთავისათვის მზადების დღეებში შესანიშნავ წარმატებებს აღწევენ ზუგდიდის რაიონის სახალხო მეურნეობის ყველა დარგის მუშაკები. განსაკუთრებით დიდი პოლიტიკური და შრომითი აღმავლობის ვითარება შეიქმნა სოფლად კოლმეურნეობის (სასოფლო-სამეურნეო არტელის) ახალი სანიმუშო წესდების პროექტის განხილვის პერიოდში. წესდების პროექტს გულდასმით განიხილავენ რაიონის მშრომელები და უფრო აძლიერებენ მუშაობის ტემპს.

უკვე თვალსაჩინო წარმატებებს მიაღწიეს რაიონის მეჩაიეებმა. 28 ათასი ტონა ჩაისათვის ლაშქრობა წარმატებით ხორციელდება. ზუგდიდელმა მეჩაიეებმა სიტყვა საქმედ აქციეს. მათ 4 სექტემბრისათვის ბადაჰარებებით შეასრულეს ხარისხოვანი ჩაის ფოთლის კრეფის წლიური დავალება. წლიური გეგმით გათვალისწინებული 27.255 ტონის ნაცვლად მოკრიფეს და მრეწველობას ჩაბარეს 27.280 ტონა ხარისხოვანი ნედლეული.

მეტი ჩაისათვის ლაშქრობაში წარმატებები განაპირობა პირველად პარტიული ორგანიზაციების მუშაობის გაუმჯობესებამ, კომუნისტებისა და უპარტიო მასების დაუღალავმა შრომამ, ჩაის პლანტაციების მოვლის აგროღონისძიებათა სრულყოფამ, მეცნიერების მიღწევებისა და მოწინავე გამოცდილების წარმოებაში დანერგვამ და, რაც მთავარია, შრომის კარგმა ორგანიზაციამ.

გამარჯვებულ მეჩაიეთა ავანგარდში ლენინის ორდენოსანი ინგირის ჩაის საბჭოთა მეურნეობა (დირექტორი ამხ. ი. ქანდარავა, პარტიიურის მდივანი ამხ. ბ. ჭოჭუა). მეურნეობის კოლექტივმა 27 აგვისტოსათვის შეასრულა ჩაის კრეფის წლიური გეგმა და ამჟამად ვალდებულების ანგარიშში კრეფს ნედლეულს. კარგად იმუშავეს ონარიის, ნარაზენის, ხეცერის, ზედა ეწერის საბჭოთა მეურნეობების კოლექტივებმა.

ჩაის ფოთლის კრეფის წლიური დავალებები ვადაზე ადრე გაანაღდეს ახალსოფლის ლენინის სახელობის, რუხის კოლმეურნეობა „საქართველოს“, ჩხორიის, ახალკახათის, მამგონის, ოქტომბრის, კოკის, ნარაზენის კოლმეურნეობებმა (თავმჯდომარეები ორგზის სოციალისტური შრომის გმირი ა. რობაკა, ა. კუტალია, ო. ბითანაკა, ბ. სპირაკა, ჯ. გუგუჩია, ბ. ალმასია, ბ. ნარმანია, ბ. ნანავა).

სასახელოდ შრომობენ ორგზის სოციალისტური შრომის გმირის თამარ ყუშუნიას ბრიგადის წევრები. განსაკუთრებულ წარმატებებს აღწევენ ნოვატორი მეჩაიეები სოციალისტური შრომის გმირი ბ. ჭობანაკა, ლენინის ორდენოსანი ბ. ესებია, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი შ. ფარცვანია, სოციალისტური შრომის გმირი, საკავშირო ალკა ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს წევრობის კანდიდატი ვ. სხულუხია და სხვები.

რაიონის მეჩაიეთა წარმატებებში დიდია მექანიზატორთა წვლილი. წელს მანქანა „საქართველოთი“ მექანიზატორებმა მოკრიფეს 3.600 ტონაზე მეტი ხარისხოვანი ჩაის ფოთოლი. ნითელი ხომალდებით ჩაის კრეფის სანიმუშო მაგალითს იძლევიან ინგირის ჩაის საბჭოთა მეურნეობის მექანიზატორები — ს. აფსარაკა, ო. ბოგუა, ნ. ბუბუნია, ბ. ჭკადუა, ვ. მეუნარგია, ი. შულაია. ასევე კარგად იმუშავეს ინგირის კოლმეურნეობის მექანიზატორებმა ვ. ჭკადუამ, ბ. ხორავამ, რ. ბუბუჩიამ. განსაკუთრებით სასახელოა შამგონელი მექანიზატორი ქალიშვილის ლ. ყარიზიას მიღწევები. იგი პირველი წელია მანქანით კრეფს ჩაის, მაგრამ ისე კარგად დაეუფლა მანქანის მართვის საქმეს, რომ უკვე მოკრიფა 31 ტონაზე მეტი ჩაის ფოთოლი.

მექანიზატორთა მიღწევები უფრო მეტი იქნებოდა, რომ ყველა პირველადი პარტიული ორგანიზაცია, სამეურნეო ხელმძღვანელი მთელი მონდომებით მოკიდებოდა მექანიზაციის დანერგვის საქმეს. აქეამად დასახულია ღონისძიებები, რათა შესაძლებლობის მაქსიმუმი გაკეთდეს დარჩენილ პერიოდში მანქანებით ჩაის კრეფის გეგმის შესრულებისათვის.

28 ათასი ტონა ჩაისათვის ლაშქრობაში რაიონის მეჩაიეებს მხარში ამოუდგნენ მეზობელი ამბროლაურის, მესტიის, ახალციხის, ბაბაშის, ცაგერის რაიონების, ქალაქების ზუგდიდისა და ფოთის მშრომელები, ცაგერის, ბაბაშის, ფოთის ტექნიკუმების მოსწავლეები. მათ მიერ მოკრეფილია ასობით ტონა ჩაის ფოთოლი.

ჩაის ნედლეულის მიღება-გადამუშავება კარგად მოაწყეს ინგირის, ორჯონიკიძის, ნარაზენის, ზუგდიდის პირველი და მეორე, ზედაეწერის, ცაიშის ჩაის ფაბრიკების კოლექტივებმა. კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს კარგი დახმარება გაუწიეს ზუგდიდის მეორე სატვირთო ავტოსატრანსპორტო კანტორის (უფროსი ამხ. ბრ. ნარმანია) მძღოლებმა.

ჩაის პლანტაციებში კვლავ გრძელდება „მწვანე ოქროს“ კრეფა. რაიონის მეჩაიეებმა აწონდაწონეს თავიანთი შესაძლებლობანი და მიდაწყვეტეს სეზონის ბოლომდე სამშობლოს მისცეს 1.500 ტონა ზემგეგმითი ნედლეული.

ბ. კვარაცხელია,
საქართველოს კპ ზუგდიდის რაიკომის პირველი მდივანი

სურათზე: ზუგდიდის რაიონის სოფელ კორცხელის კოლმეურნეობა „კომუნიზმის“ მოწინავე მეჩაიე, კომკავშირელი ლ. ქობალია. მას წლიური გეგმით უნდა მოეკრიფა 2,5 ტონა ჩაის ფოთოლი. ეს დავალება დიდი ხანია შეასრულა და იბრძვის 3 ტონა ჩაის ფოთოლისათვის.
ფოტო ბ. ბიბოსინასი.

ინიციატივა ფრთებს შლის

ეფექტურად გამოვიყენოთ სამუშაო დროის ყოველი წუთი

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ქიმიური მრეწველობის სამმართველოს კოლეგიამ და ქიმიური და ნავთობის მრეწველობის მუშათა პროფკავშირის რესპუბლიკურმა კომიტეტმა მოიწონეს რუსთაველი მძანდარი ელენე კოზიწაშვილის ინიციატივა და რესპუბლიკის სამრეწველო საწარმოთა კოლექტივებს მიმართეს, მოწოდებით მხარი დაუჭირონ და გამოეხმაურონ მას.

ჟიათურა. (საკ. კორ.). ვ. ი. ლენინის დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილ შეჯიბრებაში ნაკისრ ვალდებულებებს პირნათლად ასრულებენ ახალგაზრდა მადაროელები. მათ მიმდინარე ხუთწლედის განსალილ პერიოდში საშობლოს მისცეს 150 ათას ტონაზე მეტი ზეგეგმითი სასაქონლო მარგანეცი. ახლა ისინი იმისათვის იბრძვიან, რომ ხუთწლედი ვ. ი. ლენინის დაბადების 100 წლისთავისათვის შეასრულონ.

ლენინურ შრომითს ვახტზე დგახან კომკავშირულ-ახალგაზრდული ცვლები და ბრიგადები, რომელთა როდენობა ხუთ ათეულზე მეტია. შეჯიბრების სათავეში არიან კომკავშირულ-ახალგაზრდული კოლექტივები, რომლებსაც ბ. ენუქიძე, ვ. გაფრინდაშვილი, ე. ივანაშვილი და სხვები თავაკაცობენ.

სამუალო სკოლიდან მოვიდნენ საწარმოებში ჯ. ერაძე, გ. წიწილაშვილი, ჯ. ბახტურიძე, ა. ცერცვაძე, ბ. აბესაძე, ე. თამბაგარი და სხვ. ისინი აქ დავაჟკაცდნენ და სამაგალითო შრომის მაგალითს აჩვენებენ. საკმარისია ითქვას, რომ უკვე 1.200-ზე მეტმა ახალგაზრდამ მოიპოვა კომუნისტური შრომის დამკვრელის სპატიო სახელი და მისი მოპოვებისათვის იბრძვის 1600-ზე მეტი ახალგაზრდა. რაციონალიზატორებმა ხუთწლედის ფონდში შეიტანეს ნახევარ მილიონ მანეთზე მეტი.

ახალგაზრდა მაღაროელები

შრომითი რენტაბელურად

ტყიბული. (საკ. კორ.). რენტაბელურად მუშაობს ქვანახშირის გამამდიდრებელი ფაბრიკის კოლექტივი (უფროსი ი. გოგიბერაშვილი). გამამდიდრებლებმა რვა დღით ადრე უპატაჟეს საკავშეო კონცენტრატის გამოშვების რვა თვის სახელმწიფო გეგმის შესრულება. მოწინავე საწარმო მაღალი ეკონომიური მაჩვენებლებით ხვდება ლენინურ იუბილეს. გადაჭარბებით შესრულდა შრომის ნაყოფიერების ზრდის და თვითღირებულების შემცირების დავალებანი.

მარტო აგვისტოში ფაბრიკამ 46 ათას მანეთზე მეტი ზეგეგმითი მოგება მისცა სახელმწიფოს. აქედან 20 ათას მანეთზე მეტი პროდუქციის ნარისხის გაუმჯობესებაზე მოდის. ამ დღეებში ბუნკერიდან გავიდა და გეზი რუსთავისაკენ აიღო ზეგეგმითი კონცენტრატით დატვირთულმა მეცამეტე სარკინიგზო ეშელონმა.

„საიუბილეო“

ჟუთაისი. (საკ. კორ.). „საიუბილეო“ — ასე ეწოდება სუფთა ხელოვნური აბრეშუმის ახალ სასარჩულე ქსოვილს, რომელიც ქუთაისის აბრეშუმის კომბინატის დასიტატორთა ჯგუფმა შექმნა. კომბინატის დესინატორებმა შექმნეს აგრეთვე ნატურალური აბრეშუმისა და „სამიაცეტატის“ კომბინირებული სადა ქსოვილი.

ახალ ქსოვილებს მაღალი შეფასება მისცა ტანსაცმლის ასორტიმენტისა და მოდელების საკავშირო სამხატვრო საბჭომ და მიიღო ისინი წარმოებაში ჩასაშვებად.

ბრიგადა უსწრებენ

ზვიდი თვის გეგმის გადამეტებით ოთხმეტი ათასი ტრაქტორი შეაკეთეს წელს „სოფლტექნიკის“ საწარმოებმა. აღდგენილია მხეშვნელოვნად მეტი მოტორი ყომბაინებისა და ავტომობილებისათვის.

ეს ციფრები იყო მოყვანილი 4 სექტემბერს სრულიად საკავშირო გაერთიანება „საკოსფლტექნიკის“ კოლეგიის სხდომაზე, რომელშაც გაწეული მუშაობის შედეგები განიხილა.

კოლეგიაზე აღინიშნა, რომ საოლქო და რაიონულმა გაერთიანებებმა წარმატებით შესრულეს კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობებისათვის უმნიშვნელოვანესი მატერიალურ-ტექნიკური საშუალებების მოწოდება. სარემონტო საწარმოებში გაიზარდა შრომის ნაყოფიერებაც.

ამასთან ზოგიერთმა რესპუბლიკურმა გაერთიანებამ მთელი რიგი მაჩვენებლებით დავალებანი ვერ შეასრულა. ტრაქტორების შეკეთებაში ჩამორჩნენ ლატვიის, მოლდავეთის, აზერბაიჯანის საწარმოები. რუსეთის ფედერაციის, უკრაინის, ბელორუსიის „სოფლტექნიკის“ გაერთიანებებმა მნიშვნელოვნად უნდა დაიჩქარონ მიწების გაუმჯობესების, ტორფის მობოვების, ნიადაგების გაკირიანების ტემპი.

კოლეგიამ დასახა არსებული ნაკლოვანებათა აღმოფხვრის, შრომის ორგანიზაციის გაუმჯობესების ღონისძიებანი. დასახულია წარმოებაში მეცნიერებისა და მოწინავე ტექნიკის მიღწევების უსწრაფესი დანერგვის გზები.

(საკ. კორ.).

მთიელი აშუღი

ბევრი სიმღერა შეუთხზავს თავის სიცოცხლეში სულეიმან სტალსკის. დიდი და ძნელი იყო პოეტის გზა ბედნიერებისაკენ, რომელიც მას რევოლუციამ მოუტანა. დიდი ხანია დადუმდა აშუღის ჩონგური, მაგრამ მისი ლექსები ყველაკე ცოცხლობს. დღეს ჩვენი ქვეყნის ყველა ხალხი პატივს სცემს სულეიმან სტალსკის სახელს, ჯერჯერობით ოფსიის მის სიბრძნეს, მის პოეტურ ნიჭს. ამ დღეებში მოსკოვში გაიმართა სახალხო მომღერლის დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი საღამო. კავშირების სახლის სვეტებიან დარბაზში შეიკრიბნენ მოსკოვის საწარმოთა წარმომადგენლები, კულტურის მოღვაწენი, სტუდენტები, რათა პატივი ეცათ დაღესტანის გამოჩენილი შვილის ხსოვნისათვის. კრების პრეზიდიუმში იყვნენ დედაქალაქის მწერლები, მოძმე რესპუბლიკებიდან ჩამოსული ლიტერატორები, საზოგადოებრიობის წარმომადგენლები.

სულეიმან სტალსკის დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი საღამო

შესანიშნავი სიტყვით საღამო გახსნა **ალექსი სურკოვმა.** ჩვენ აქ შევიკრიბეთ, თქვა ა. სურკოვმა, რათა დიდი პატივისცემით მოვიგონოთ შესანიშნავი ადამიანი და შესანიშნავი პოეტი. ძნელი იყო მისი ცხოვრება. 13 წლამდე უსახლკაროდ დადიოდა. დიდი ოქტომბრის რევოლუციამ რომ არ ყოფილიყო, ეს ადამიანი ვერ დარჩებოდა მილიონთა ხსოვნასა და გულში. რევოლუციამ მისცა მას, ეწერგნურ გლეხს, ის მრავალეროვანი აუდიტორია, რომელსაც ესაუბრებოდა სიცოცხლის უკანასკნელ წუთამდე.

„ამაღლებული სიტყვა სულეიმან სტალსკის შესახებ წარმოთქვა დაღესტნის სახალხო პოეტმა რასულ გამზატოვმა.

— სულეიმან სტალსკი, — თქვა მან, — განასახიერებდა ჩვენი ქვეყნის ხალხის ფართო მასების მზარდ თვითშეგნებას. იგი პოეზიაში მოვიდა უკვე მომწიფებულ ადამიანად, რომლისთვისაც ცხოვრება იყო თავისი ხალხის ჭირიცა და ლხინიც. პოეტს ესმოდა, რომ ქვეყნის საქმე მისი საქმეც იყო და ამიტომ თავის შემოქმედებაში ემსახურებოდა ხალხის საქმეს, ემსახურებოდა ჩვენს დიად სამშობლოს.

ლუკ ხალხს აშული კანონიერად მიიჩნია თავის მომღერლად. მაგრამ არ გადავაჭარბებთ, თუ ვიტყვით, რომ ს. სტალსკის პოეზია მთელი ჩვენი მრავალეროვნული საბჭოთა პოეზიის კუთვნილებაა.

ბევრი მომმე საბჭოთა რესპუბლიკის წარმომადგენლებმა ილაპარაკეს, თუ რა მნიშვნელობა აქვს დაღესტნის სახალხო პოეტის შემოქმედებას ჩვენს დღეებში.

(საკ. ინ.).

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტში

5 სექტემბერს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის სხდომათა დარბაზში გაიმართა უმაღლესი სასწავლებლების მუშაკთა თათბირი, რომელიც მიეძღვნა რესპუბლიკის უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღები გამოცდების შედეგებს.

თათბირი შესავალი სიტყვით გახსნა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა დ. სტურუამ.

საინფორმაციო მოხსენება რესპუბლიკის უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღები გამოცდების შედეგების შესახებ გააკეთა საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების მინისტრმა ბ. ჯიბლაძემ.

თათბირზე გამოვიდნენ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, აკადემიკოსი ი. ვეკუა, საქართველოს სსრ განათლების მინისტრი ო. ლაშქარაშვილი, ვ. ი. ლენინის სახელობის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის რექტორი, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი ი. ბუაჩიძე, საქართველოს სსრ კულტურის მინისტრი ო. თაქთაქიშვილი, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის რექტორი, პროფესორი ი. სარიშვილი, თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის რექტორი, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი პ. ბელბასნი, თბილისის პუშკინის სახელობის პედაგოგიური ინსტიტუტის რექტორი, პროფესორი ბ. ბანძელაძე, თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის ფიზიკაში მიმღები კომისიის თავმჯდომარე, პროფესორი მ. მირინაშვილი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ისტორიაში მიმღები კომისიის თავმჯდომარე ნ. ლომოური, სოხუმის პედაგოგიური ინსტიტუტის რექტორი ბ. მარბა, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეცნიერებისა და სასწავლებლების განყოფილების გამგე ი. ციციშვილი.

თათბირის შედეგები შეაჯამა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა დ. სტურუამ. (საქდესი).

საბჭოთა ხელსაწყოებმა მსოფლიო აღიარება დაიმსახურეს

საბჭოთა ხელსაწყოთმშენებლობის, რადიოელექტრონული, ოპტიკურ-მექანიკური და საათის მრეწველობის ნაწარმმა, რომელიც მსოფლიო სტანდარტებს შეესაბამება, საზღვარგარეთ სახელი გაითქვა. საგარეო ბაზარზე ეს პროდუქცია გაიქნა სრულიად საკავშირო გაერთიანება „მაშპრიბორინტორგს“, რომელიც 1959 წელს შეიქმნა.

გაერთიანების ათი წლისთავს მიეძღვნა პრეს-კონფერენცია, რომელიც 4 სექტემბერს გაიმართა სსრ კავშირის საგარეო ვაჭრობის სამინისტროში. „მაშპრიბორინტორგის“ საქმიანობაზე ილაპარაკა მისმა თავმჯდომარემ ნ. ვ. ვასილევმა.

საბჭოთა ხელსაწყოების, ზუსტი მექანიკის ნაწარმის დიდი შემსყიდველები არიან სოციალისტური ქვეყნები. სულ უფრო მზარდი მოთხოვნაა ამ ხელსაწყოებზე აგრეთვე მთელ რიგ კაპიტალისტურ ქვეყნებში.

გაერთიანების საქმიანობის 10 წლის განმავლობაში თითქმის ერთიორად გაიზარდა საგარეო ბაზარზე მოყვანილთა კინო და ფოტოაპარატების და კინოსაპროექციო აპარატურის, რადიომიმღებებისა და რადიოლების, ტელევიზორების ბატონა.

საზღვარგარე ასევე პოპულარულია საბჭოთა გამოთვლითი ტექნიკა.

ბრძანებულება
საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა
ამხ. ლ. ნ. ქავთარაძის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოების შესახებ
ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოებში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისათვის, დაბადების ორმოცდაათ წელთან დაკავშირებით, საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრის პირველი მოადგილე ამხ. ლუარსაბ სერგის-ძე ქავთარაძე დაჯილდოდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით.
საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
ბ. კოტეანიძე
საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
ზ. კვანტაძე
თბილისი,
1969 წლის 5 სექტემბერი.

ბრძანებულება
საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა
ამხ. ვ. ა. ფურგარიანის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოების შესახებ
პარტიულ და საბჭოთა ორგანოებში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისათვის, დაბადების ორმოცდაათ წელთან დაკავშირებით, საქართველოს კომპარტიის ბოგდანოვკის რაიკომის პირველი მდივანი ამხ. ვარლამ არუთინის-ძე ფურგარიანი დაჯილდოდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით.
საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
ბ. კოტეანიძე
საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
ზ. კვანტაძე
თბილისი,
1969 წლის 5 სექტემბერი.

ბრძანებულება
საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა
ამხ. თ. ე. კერესელიძის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოების შესახებ
პარტიულ და საბჭოთა ორგანოებში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისათვის, დაბადების ორმოცდაათ წელთან დაკავშირებით, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული პარტიული კომისიის თანამშრომელი ამხ. თამარ ესტატეს ასული კერესელიძე დაჯილდოდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით.
საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
ბ. კოტეანიძე
საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
ზ. კვანტაძე
თბილისი,
1969 წლის 5 სექტემბერი.

ბრძანებულება
საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა
ამხ. ფ. ა. მასალოვის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოების შესახებ
პარტიულ ორგანოებში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისათვის, დაბადების ორმოცდაათ წელთან დაკავშირებით, საქართველოს კომპარტიის სამხრეთ ოსეთის საოლქო კომიტეტის საერთო განყოფილების გამგე ამხ. თევდორე ანტონის-ძე მასალოვი დაჯილდოდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით.
საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
ბ. კოტეანიძე
საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
ზ. კვანტაძე
თბილისი,
1969 წლის 5 სექტემბერი.

საბჭოთა კავშირის პარტიისა და მთავრობის დელეგაცია ამხანაგ ხო ში მინის დაკრძალვაზე

საკავ ცენტრალურმა კომიტეტმა, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ დაამტკიცეს საბჭოთა კავშირის პარტიისა და მთავრობის დელეგაცია, რომელიც მონაწილეობას მიიღებს საერთაშორისო კომუნისტური, მუშათა და ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის გამოჩენილი მოღვაწის, ვიეტნამის მშრომელთა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის თავმჯდომარის, ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის პრეზიდენტის ამხანაგ ხო ში მინის დაკრძალვაში. დელეგაციაში შედიან ამხანაგები **ა. ნ. კოსიგინი** (დელეგაციის მეთაური), **კ. თ. კატუშევი, მ. ა. იასნოვი** და სსრ კავშირის ელჩი ვიეტნამის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში **ი. ს. შჩერბაკოვი.**

საბჭოთა კავშირის პარტიისა და მთავრობის დელეგაცია გაემგზავრა ამხანაგ ხო ში მინის დაკრძალვაზე

საერთაშორისო კომუნისტური, მუშათა და ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის გამოჩენილი მოღვაწის, ვიეტნამის შრომელთა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის თავმჯდომარის, ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის პრეზიდენტის ამხანაგ ხო ში მინის დაკრძალვაში მონაწილეობის მისაღებად 5 სექტემბერს მოსკოვიდან ჰანოიში გაემგზავრა საბჭოთა კავშირის პარტიისა და მთავრობის დელეგაცია, რომელსაც მეთაურობს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე **ა. ნ. კოსიგინი.**

დელეგაციაში შედიან სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი **კ. თ. კატუშევი,** სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის მოადგილე, რუსეთის სფსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე **მ. ა. იასნოვი,** სსრ კავშირის ელჩი ვიეტნამის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში **ი. ს. შჩერბაკოვი.**

• • •

ამავე თვითმფრინავით ჰანოიში გაემგზავრა ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის ელჩი სსრ კავშირში **ნგუენ თხო ტანი.** (საქდესი).

ა. ნ. კოსიგინმა მიიღო

იაპონიის საგარეო საქმეთა მინისტრი

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ **ა. ნ. კოსიგინმა** 4 სექტემბერს კრემლში მიიღო იაპონიის საგარეო საქმეთა მინისტრი კ. აიტი, რომელიც საბჭოთა კავშირში იმყოფება როგორც საბჭოთა მთავრობის სტუმარი. საუბრის დროს, რომელიც მიმდინარეობდა მეგობრულ ვითარებაში, მხარეები შეეხნენ საბჭოთა კავშირ-იაპონიის ურთიერთობის შემდგომი განვითარების საკითხებს, აგრეთვე ურთიერთ საინტერესო საერთაშორისო პრობლემებს. (საქდესი).

მეაღლება საბჭოთა ხალხს

პრეს-კონფერენცია კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის საელჩოში

5 სექტემბერს კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის საელჩოში გაიმართა პრეს-კონფერენცია საბჭოთა ჟურნალისტებისათვის, რომელიც მიეძღვნა კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის შექმნის 21 წლისთავს.

კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის საქმეთა დროებითმა რწმუნებულმა სსრ კავშირში კიმ ჩან სუნმა პრესის წარმომადგენლებს მოუთხრო, თუ რა მიღწევები მოიპოვა კორეელმა ხალხმა სოციალისტურ მშენებლობაში, მოიყვანა ციფრები, რომლებიც ახასიათებენ მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის, მეცნიერებისა და კულტურის განვითარებას. 1948 წელთან შედარებით სამრეწველო წარმოება 22-ჯერ გაიზარდა. სასწავლებლებში ამჟამად მთელი მოსახლეობის მეოთხედი სწავლობს.

კიმ ჩან სუნმა დიდი მადლობა გადაუხადა საბჭოთა ხალხს მსარდაჭერისა და სოლიდარობისათვის კორეელი ხალხის ბრძოლაში სამშობლოს გასაერთიანებლად.

დროებითმა რწმუნებულმა ჟურნალისტებს აცნობა, თუ რა ღონისძიებებს განახორციელებენ კორეის სახალხო-დემოკრატიულ რესპუბლიკაში ვ. ი. ლენინის დაბადების 100-წლისთავთან დაკავშირებით.

ბრაზილიელ ჯვრის ბოლოს

ბუენოს-აირესი. (ტასსი). ბრაზილიელ ჯვრის ბოლოს ბუენოს-აირესში ჩავიდა ბრაზილიელ ელჩი ადამიანი, ელჩ ბურკეტ ბენჩის ცოლ-ქმარი. ბენჩ ბენჩ ბენჩ

ᲓᲘᲓᲘ ᲗᲐᲜᲐᲒᲠᲫᲜᲝᲑᲐ

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲔᲡᲣᲚᲘ ადამიანები დიდ თანაგრძნობას უცხადებენ ვიეტნამის მშრომელთა პარტიას, მთელ ვიეტნამელ ხალხს. ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის პრეზიდენტს, ვიეტნამის მშრომელთა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის ცენტრალური კომიტეტი, ეროვნული კრების მუდმივი კომიტეტი, ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობა, აგრეთვე ხალხგადებრივი ორგანიზაციები იღებენ მრავალ წერილს, რომლებშიც პარტიული და სახელმწიფო ორგანოების, დემოკრატიული საზოგადოებრიობის სახელით გამოხატავენ მწუხარებას ამ მძიმე დანაკლისის გამო. ბევრ ქვეყანაში გამოქვეყნდა პროგრესული პოლიტიკური პარტიებისა და ორგანიზაციების, თვალსაჩინო სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწეების განცხადებანი, რომლებშიც პატივს სცემენ ვიეტნამელი ხალხის დიდ ბელს, საერთაშორისო კომუნისტური და ეროვნულგანმათავისუფლებელი მოძრაობის თვალსაჩინო მოღვაწის ხსოვნას.

წერილებსა და განცხადებებში აღნიშნულია, ამბანაგ ხო ში მინის დიდი დამსახურება ვიეტნამის მშრომელთა მარქსისტულ-ლენინური პარტიის შექმნაში, მისი ხელმძღვანელი როლი ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის — სამხრეთაღმოსავლეთ აზიის პირველი სოციალისტური სახელმწიფოს დაფუძნებასა და შენებლობაში, აღნიშნავენ მის დამსახურებას იმაში, რომ ვიეტნამელი ხალხი გამანადგურებელ პასუხს სცემს იმპერიალისტურ აგრესიას.

ფრანგი კომუნისტების ორგანო: გაზეთი „ლუმან

მუშათა კლასის ახალგაზრდა გვარდია

ᲘᲛᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔ, ᲗᲣ ᲠᲝᲒᲝᲠᲛᲝ ᲨᲔᲮᲕᲓᲜᲔᲡ ᲐᲮᲐᲚ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲝ ᲬᲚᲔᲡ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲣᲚ-ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲘᲡᲢᲔᲛᲘᲡ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲝᲠᲗᲐ ᲙᲝᲚᲔᲒᲘᲣᲛᲘᲡ ᲓᲘᲠᲔᲥᲢᲝᲠᲘ ᲒᲘᲠᲩᲔᲚ ᲒᲝᲜᲐᲫᲔ

ᲛᲝᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲪᲔᲡᲨᲘ ᲒᲐᲛᲝᲛᲭᲐᲕᲐ 50 ᲛᲘᲚᲘᲝᲜᲘᲡ ᲓᲐᲜᲗᲝᲗᲘᲡ ᲦᲘᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲥᲝᲜᲔᲑᲐ.

მოსწავლეთა სწავლა-აღზრდის საქმეს ემსახურება საწარმოო სწავლების 4.000-მდე ოსტატი, მასწავლებელი და აღმზრდელი.

ასეთია, ციფრების ენით, ჩვენი ზრდის სურათი.

7 სექტემბერს საქართველოს დედაქალაქის პროფტექნიკური და ტექნიკური სასწავლებლის მოსწავლეთა ზეიმია. „გამარჯობა, სკოლა!“ — აი ამ ზეიმის დევიზი. აქ წარმოდგენილი იქნება სასწავლებელთა გუშინდელი დღე და მომავლის ნათელი პერსპექტივები.

ჩვენი ამოცანაა გეგმაზომიერად და ორგანიზებულად მოვამზადოთ სახალხო მეურნეობის ყველა დარგისათვის „ულტურული, ტექნიკურად განათლებული, კვალიფიციური მუშები და სოფლის მეურნეობის მუშაკები, კომუნისტურად აღვზარდოთ მოსწავლეები, იდეურად გამოვაწრთოთ ისინი, ჩაუნერგოთ შრომისადმი კომუნისტური დამოკიდებულება. ამის ნათელ დადასტურების, რომ ეს ამოცანა წარმატებით ხორციელდება, წარმოადგენს ისიც, რომ ჩვენი სასწავლებლების აღზრდილთა მორის არიან კომუნისტური შრომის ბრიგადირები, წარმოების ნოვატორები, წარმოების ხელმძღვანელები, საბჭოთა კავშირის გმირები და სოციალისტური შრომის გმირები. საქართველო ამაყობს პროფტექნიკური სასწავლებლების 200 ათასზე მეტი კურსდამთავრებულით, რომლებიც თავდადებით შრომობენ რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის თითქმის ყველა უბანზე. და ღირსეული წვლილი შეაქვთ კომუნიზმის მშენებლობის საქმეში.

წინსვლის ნათელი პროგრამა დაუსახა პროფტექნიკური განათლების სისტემის სასწავლებლებს სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1969 წლის 2 აპრილის დადგენილებამ, რომელშიც ამომწურავად განსაზღვრულია კვალიფიკაციური მუშათა კადრების მომზადების სრულყოფის გზები.

დადგენილებით გათვალისწინებული სასწავლებლების თანდათანობით გარდაქმნა 3-4-წლიანი სწავლების საშუალო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებად, რომლებიც მოამზადებენ საშუალო განათლების რთული პროფესიის მქონე კვალიფიციურ მუშებს.

რესპუბლიკაში უახლოეს წლებში გათვალისწინებულია სასწავლებლების ქსელის გაფართოება, რაც გამოიწვევს მოსწავლეთა კონტინგენტის შემდგომ ზრდას. პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში ისწავლის 40 ათასამდე ახალგაზრდა. ამჟამად სისტემაში სამი ტიპის სასწავლებლებია: ტექნიკური, რომლებშიც სწავლების ვადა ერთი წელია და რომლებშიც მიიღებენ საშუალო განათლების მქონე ქალიშვილები და ჰაბეკუები, ორწლიანი პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლები, რომლებშიც პროფესიებს ეუფლებიან რვა კლასის კურსდამთავრებული ახალგაზრდები; და სამწლიანი საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლები, რომელთა აღზრდილები მუშის პროფესიასთან ერთად ზოგად საშუალო განათლებასაც მიიღებენ.

ახლა ცხარე ღღეებია ჩვენს სასწავლებლებში — მოდის მოსწავლეთა ახალი ნაკადი. ბევრმა სასწავლებელმა უკვე წარმატებით დაამთავრა მიღების ოფელი და დიდმნიშვნელოვანი პროცესი. ახალი კონტინგენტით უკვე დაკომპლექტებულია თბილისის №№ 11, 31, 54, ქუთაისის № 33, წულეკიძის № 8, გალის № 50 და სხვა პროფტექნიკური სასწავლებლები.

წინ დიდი სამუშაოებია, რადგან თვალსაჩინოა ახალგაზრდობის ლტოლვა ჩვენი სასწავლებლებისაკენ. ბევრს აქვს სურვილი — როგორც რვა კლასის, ისე საშუალო სკოლის კურსდამთავრებულებსაც — ვაჟგრძელონ სწავლა პროფტექნიკურ და ტექნიკურ სასწავლებლებში. ესენი ორიან როგორც ქალაქის, ისე სოფლის ახალგაზრდები. და მართლაც, რატომ არ უნდა იყოს ლტოლვა! — ისინი ხომ პარტიისა და მთავრობის, სახელმწიფოს ზრუნვით იქნებიან გარემოცულნი. გარდა იმისა, რომ ახალ სასწავლებლებში — მოდის მოსწავლეთა ახალი ნაკადი. ბევრმა სასწავლებელმა უკვე წარმატებით დაამთავრა მიღების ოფელი და დიდმნიშვნელოვანი პროცესი. ახალი კონტინგენტით უკვე დაკომპლექტებულია თბილისის №№ 11, 31, 54, ქუთაისის № 33, წულეკიძის № 8, გალის № 50 და სხვა პროფტექნიკური სასწავლებლები.

ᲬᲘᲜ ᲓᲘᲓᲘ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐᲐ, ᲠᲐᲓᲒᲐᲜ ᲗᲐᲕᲘᲡᲘᲐᲜᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲠᲩᲔᲣᲚᲘ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲘᲡ ᲛᲭᲝᲜᲔ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐ. ᲛᲐᲦᲐᲚᲘ ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲛᲥᲝᲜᲔ ᲞᲘᲠᲗᲐ ᲛᲘᲡᲐᲦᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲘᲡ ᲜᲐᲗᲔᲚᲘ ᲞᲔᲠᲡᲠᲔᲥᲢᲘᲕᲔᲑᲘ.

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲐᲛᲝᲪᲐᲜᲐᲐ ᲒᲐᲒᲛᲐᲖᲝᲛᲘᲠᲘᲐᲓ ᲓᲐ ᲝᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲔᲑᲣᲚᲐᲓ ᲛᲝᲒᲐᲛᲖᲐᲓᲔᲗᲝᲗ ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲛᲔᲣᲠᲔᲝᲑᲘᲡ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲓᲐᲠᲒᲘᲡᲗᲕᲘᲡ „ᲙᲣᲚᲢᲣᲠᲣᲚᲘ, ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲐᲓ ᲒᲐᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲣᲚᲘ, ᲙᲕᲐᲚᲘᲤᲘᲪᲘᲣᲠᲘ ᲛᲣᲨᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲡᲝᲤᲚᲘᲡ ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐ�კᲔᲑᲘ, ᲘᲓᲔᲣᲠᲐᲓ ᲒᲐᲛᲝᲒᲐᲛᲖᲐᲓᲔᲗᲝᲗ ᲘᲡᲘᲜᲘ. ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲩᲐᲣᲜᲔᲠᲒᲝᲗ ᲨᲠᲝᲛᲘᲡᲐᲓᲛᲘ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲓᲐᲛᲝᲙᲘᲓᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲐ. ᲐᲛᲘᲡ ᲜᲐᲗᲔᲚᲘ ᲓᲐᲡᲢᲣᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲔᲡ ᲐᲛᲝᲪᲐᲜᲐ ᲬᲐᲠᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲗ ᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲓᲔᲑᲐ, ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲬᲛᲝᲜᲔᲑᲘ ᲐᲡᲔᲕᲔ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲡ ᲜᲝᲕᲐᲢᲝᲠᲔᲑᲘ, ᲬᲐᲠᲛᲝᲔᲑᲘᲡ ᲮᲔᲚᲛᲫᲦᲕᲐᲜᲔᲚᲗᲐ ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ ᲒᲔᲒᲛᲘᲡ ᲛᲘᲮᲔᲓᲕᲘᲗ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲣᲚᲘ 200.000-ᲖᲔ ᲛᲔᲢᲘ ᲙᲕᲐᲚᲘᲤᲘᲪᲘᲣᲠᲘ ᲛᲣᲨᲐ. ᲐᲛᲐᲕᲔ ᲞᲔᲠᲘᲝᲓᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲔᲑᲘ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲬᲕᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲣᲚ-ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲘᲡᲢᲔᲛᲘᲡ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲝᲠᲗᲐ ᲙᲝᲚᲔᲒᲘᲣᲛᲘᲡ ᲓᲘᲠᲔᲥᲢᲝᲠᲘ ᲒᲘᲠᲩᲔᲚ ᲒᲝᲜᲐᲫᲔ

ᲘᲛᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔ, ᲗᲣ ᲠᲝᲒᲝᲠᲛᲝ ᲨᲔᲮᲕᲓᲜᲔᲡᲘᲜ ᲐᲮᲐᲚ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲝ ᲬᲚᲔᲡ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲣᲚ-ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲘᲡᲢᲔᲛᲘᲡ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲝᲠᲗᲐ ᲙᲝᲚᲔᲒᲘᲣᲛᲘᲡ ᲗᲐᲕᲛᲯᲓᲝᲛᲐᲠᲔ ᲒᲣᲜᲓᲘᲡ ᲬᲔᲠᲘ ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲩᲮᲘᲠᲘᲜᲐᲫᲔ

ᲪᲮᲠᲐᲙᲛᲣᲚᲐᲡ ᲨᲔᲙᲛᲝᲑᲘᲚᲔᲑᲣᲚᲘ

ᲙᲝᲚᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲐ „საქართველო“ ოდდაათიოდე კილომეტრით არის დაშორებული რაიონის ცენტრს ლენინგორს. „ᲒᲗᲐ ᲛᲘᲗᲙᲛᲔᲑᲘᲗ რი და ციკანა, იგი სოფელ ლარგვისამდე მდინარე ქსნის ხეობას მისდევს. თვით მდინარე ქსანი ᲫᲘᲠᲪᲔᲚᲘ ᲨᲐᲠᲜᲘᲨᲕᲘᲗ ᲛᲘᲠᲬᲧᲓᲔᲑᲘᲡᲐᲜ ᲛᲝᲗᲝᲠᲗᲐᲜ ᲨᲝᲠᲘᲡ, ᲛᲘᲨᲘᲨᲕᲘᲗ ᲓᲐ ᲐᲠᲘᲜᲐᲠᲘᲗ ᲐᲠᲘᲕᲘᲗᲔᲑᲡ ᲛᲘᲜᲘᲡ ᲮᲛᲐᲠᲘ. ᲠᲝᲠᲘᲜᲘ ᲜᲐᲞᲘᲠᲖᲔ ᲮᲔᲠᲪᲚᲘᲡ ᲬᲧᲚᲘᲡ ᲛᲘᲜᲐᲠᲘᲗ ᲐᲦᲬᲔᲠᲘᲚᲘ ᲛᲘᲜᲘᲡ ᲮᲛᲐᲠᲘᲗ ᲓᲐᲤᲐᲠᲣᲚᲘ ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲬᲧᲚᲘᲡ ᲮᲔᲠᲪᲘᲗ ᲓᲐᲛᲣᲨᲐᲕᲔᲑᲣᲚᲘ ᲛᲘᲬᲐᲗᲛᲫᲦᲕᲐᲜᲔᲚᲘ ᲥᲡᲜᲘᲡ ᲮᲔᲝᲑᲐᲡ ᲛᲘᲡᲦᲔᲒᲡ. ᲗᲕᲗᲝᲜ ᲛᲓᲘᲜᲐᲠᲔ ᲥᲡᲜᲘᲡ ᲮᲔᲠᲪᲘᲡ ᲓᲐᲛᲘᲪᲕᲔᲚᲘ ᲛᲘᲜᲐᲠᲘᲗ ᲓᲐᲛᲣᲨᲐᲕᲔᲑᲣᲚᲘ ᲛᲘᲬᲐᲗᲛᲫᲦᲕᲐᲜᲔᲚᲘ ᲥᲡᲜᲘᲡ ᲮᲔᲝᲑᲐᲡ ᲛᲘᲡᲦᲔᲒᲡ. ᲛᲐᲠᲗᲚᲐ, ᲨᲐᲛᲐᲠᲘᲗ ᲪᲮᲠᲐᲙᲛᲣᲚᲐᲡ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲐᲚᲞᲘᲡᲣᲠᲘ ᲨᲝᲜᲐᲚᲘᲡ ᲛᲘᲬᲐᲗᲛᲫᲦᲕᲐᲜᲔᲚᲘ ᲥᲡᲜᲘᲡ ᲮᲔᲝᲑᲐᲡ ᲛᲘᲡᲦᲔᲒᲡ ᲛᲘᲜᲐᲠᲘᲗ ᲐᲦᲬᲔᲠᲘᲚᲘ ᲛᲘᲜᲘᲡ ᲮᲛᲐᲠᲘᲗ ᲓᲐᲤᲐᲠᲣᲚᲘ ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲬᲧᲚᲘᲡ ᲮᲔᲠᲪᲘᲗ ᲓᲐᲛᲣᲨᲐᲕᲔᲑᲣᲚᲘ ᲛᲘᲬᲐᲗᲛᲫᲦᲕᲐᲜᲔᲚᲘ ᲥᲡᲜᲘᲡ ᲮᲔᲝᲑᲐᲡ ᲛᲘᲡᲦᲔᲒᲡ. ᲛᲐᲠᲗᲚᲐ, ᲠᲐᲢᲝᲛ ᲐᲠ ᲣᲜᲓᲐ ᲘᲧᲝᲡ ᲚᲢᲝᲚᲕᲐ! — ᲘᲡᲘᲜᲘ ᲮᲛᲐᲠᲘᲗ ᲓᲐᲪᲕᲣᲚᲜᲘ ᲘᲚᲘᲐᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲪᲮᲝᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ ᲒᲔᲒᲛᲘᲡ ᲛᲘᲮᲔᲓᲕᲘᲗ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲣᲚᲘ 200.000-ᲖᲔ ᲛᲔᲢᲘ ᲙᲕᲐᲚᲘᲤᲘᲪᲘᲣᲠᲘ ᲛᲣᲨᲐ. ᲐᲛᲐᲕᲔ ᲞᲔᲠᲘᲝᲓᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲔᲑᲘ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲬᲕᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲣᲚ-ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲘᲡᲢᲔᲛᲘᲡ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲝᲠᲗᲐ ᲙᲝᲚᲔᲒᲘᲣᲛᲘᲡ ᲓᲘᲠᲔᲥᲢᲝᲠᲘ ᲒᲘᲠᲩᲔᲚ ᲒᲝᲜᲐᲫᲔ

ᲐᲮᲚᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘᲐ ᲩᲕᲔᲜᲡ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲚᲔᲑᲨᲘ — ᲛᲝᲓᲘᲡ ᲛᲝᲡᲬᲐᲕᲚᲗᲐ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲜᲐᲙᲐᲓᲘ. ᲑᲔᲕᲠᲛᲐ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲚᲔᲛᲐᲛ ᲣᲙᲕᲔ ᲓᲐᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲐ ᲛᲘᲦᲘᲠᲔᲑᲘᲗ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲓᲘᲓᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲕᲐᲜᲘ ᲞᲠᲝᲪᲔᲡᲘ. ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲙᲝᲜᲢᲘᲜᲒᲔᲜᲢᲘᲗ ᲣᲙᲕᲔ ᲓᲐᲙᲝᲛᲞᲚᲔᲥᲢᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ № 6 ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ ᲬᲘᲗᲔᲚᲘ ᲓᲠᲝᲨᲘᲡ ᲝᲠᲗᲔᲠᲝᲜᲘᲐᲜᲘ ᲞᲠᲝᲤᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲚᲘᲡ № 8 ᲡᲐᲛᲨᲔᲜᲘᲚᲝ ᲞᲠᲝᲤᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ, ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ № 33 ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ, ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲘᲡ № 3 ᲓᲐ № 16 ᲞᲠᲝᲤᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ, ᲑᲐᲗᲣᲛᲘᲡ № 1 ᲞᲠᲝᲤᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ, ᲤᲝᲗᲘᲡ № 4, ᲬᲣᲚᲔᲙᲘᲫᲘᲡ № 9 ᲓᲐ ᲒᲠᲘᲜᲘᲩᲘᲡ № 2 (ᲡᲝᲤᲚᲘᲡ) ᲞᲠᲝᲤᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲘ.

ᲐᲮᲚᲐ ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲝᲡᲢᲐᲢᲘᲡ, ᲛᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲔᲚ-ᲐᲦᲛᲖᲠᲓᲔᲚᲗᲐ, ᲘᲡᲔ ᲛᲝᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲘ ᲓᲐᲛᲝᲙᲘᲓᲔᲑᲣᲚᲘᲐᲜ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲞᲔᲠᲘᲝᲓᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲡᲐᲛᲬᲧᲝᲡᲘ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲣᲚ-ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲘᲡᲢᲔᲛᲘᲡ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲚᲔᲑᲘ ᲐᲦᲬᲔᲠᲘᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲐᲠᲗᲚᲐ ᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲣᲚᲘ ᲠᲐᲘᲝᲜᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲡᲢᲐᲜᲘ ᲠᲐᲘᲝᲜᲘᲡ ᲞᲐᲢᲠᲘᲝᲢᲘᲡ ᲪᲮᲝᲠᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ ᲒᲔᲒᲛᲘᲡ ᲛᲘᲮᲔᲓᲕᲘᲗ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲣᲚᲘ 200.000-ᲖᲔ ᲛᲔᲢᲘ ᲙᲕᲐᲚᲘᲤᲘᲪᲘᲣᲠᲘ ᲛᲣᲨᲐ. ᲐᲛᲐᲕᲔ ᲞᲔᲠᲘᲝᲓᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲔᲑᲘ ᲛᲘᲦᲬᲔᲣᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲬᲕᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ

ამერიკელი ჟურნალისტები თბილისში

სსრ კავშირის ჟურნალისტთა კავშირის მოწვევით ჩვენს ქვეყანაში სტუმრობენ ამერიკელი ჟურნალისტები. „გაზეთ ებ ის რედაქტორთა ამერიკის საზოგადოების პრეზიდენტი, „გაზეთ „ლიუსვილ კურიერ ჯორნელ ენდ ტაიმსის“ (ქ. ლიუისვილი, კენტუკის შტატი) რედაქტორი ნ. აიზექსი, გამომცემელთა საზოგადოების დირექტორთა საბჭოს წევრი, „გაზეთ „სპოკენის“ (ქ. სლოკენი, ვაშინგტონის შტატი) რედაქტორი ბ. კლივინჯერი, საზოგადოების დირექტორთა საბჭოს წევრი, ვიცე-პრეზიდენტი, „გაზეთ „გენტ ნიუსპეიპერის“ (ქ. მაიამი, ფლორიდის შტატი) რედაქტორი ვ. ჯოუნსი, რედაქტორთა საზოგადოების საბჭოს წევრი, „გაზეთ „მაიამი ნიუსის“ (ქ. მაიამი, ფლორიდის შტატი) რედაქტორი ს. მეიერი, რედაქტორთა საზოგადოების საბჭოს წევრი, „გაზეთ „ფილადელფია ბიულეტენის“ (ქ. ფილადელფია, პენსილვანიის შტატი) რედაქტორი უ. დიკინსონი, „გაზეთ „ლიუსვილ კურიერ ჯორნელ ენდ ტაიმსის“ დირექტორის მოადგილე ფ ო ტ ო ნ ა წ ი ლ ში ვ. სტროუტი. გუშინწინ თბილისში ჩამოვიდნენ. აეროდრომზე სტუმრებს შეხვდნენ საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის პრეზიდიუმის წევრები.

გუშინ სტუმრები ეცნობოდნენ საქართველოს დედაქალაქისა და მისი გარეუბნების ღირსშესანიშნაობებს— იყვნენ ხელოვნების მუზეუმში, ეხუმრნენ პიონერთა სახახლეს, 55-ე საშუალო სკოლას, სადაც დაესწრნენ ერთ-ერთ გაკვეთილს, დათვალიერეს ჯვრის მონასტერი, კონიაკის ქარხანა, საღამოს მოეწყო შეხვედრა თბილისის გაზეთებისა და ჟურნალების რედაქციების, რადიოსა და ტელევიზიის ხელმძღვანელ მუშაკებთან.

• • •

სურათზე: (მარცხნიდან მარჯვნივ) — ამერიკელი ჟურნალისტები ვ. სტროუტი, ვ. ჯოუნსი, ს. მეიერი, ნ. აიზექსი, ბ. კლივინჯერი და უ. დიკინსონი თბილისის 55-ე საშუალო სკოლის დათვალიერების შემდეგ.

ფოტო ბ. დადვაძისა.

სერვისი — ავიამგზავრებს

დამთავრდა „პეკი“ დღეები საქართველოს სამოქალაქო საჰაერო ფლოტის ავიახაზებზე. მაგრამ თვითმფრინავები კვლავ სრულად დატვირთული მიდი-მოდიან. 500 ათასი მგზავრი გადაიყვანეს საჰაერო ლაინერებმა წლის დამდეგიდან. უთხრა ჩვენს კორესპონდენტს საქართველოს სამოქალაქო ავიაციის სამმართველოს საჰაერო მიმოსვლის ცენტრალური სააგენტოს უფროსმა მ. ცაგარელმა.

სერვისი — ავიამგზავრებს. ასეთი დევიზით მუშაობს სააგენტოს კოლექტივი. უკანასკნელ ხანს გაიხსნა რვა საბილეთო სალარო თბილისის სხვადასხვა რაიონში, მათ შორის სასტუმროებში „საქართველოსა“ და „აფხაზეთში“. აეროფლოტის ცენტრალური სააგენტოს ფილიალები გახსნილია აგრეთვე რუსთავში, ბორჯომში, ცხინვალში, თელავში, ახალქალაქში. ამ დღეებში საბილეთო სალარო გაიხსნება თბილისის დმიტროვის სახელობის საავიაციო ქარხნის მუშათა დასახში. ქალაქის ცენტრში წასუსლელად შეძლებენ თვითმფრინავის ბილეთების ყიდვას დიღმის მასივისა და დიდუბის რაიონის მცხოვრებლები. ჩვენი სააგენტოს სალაროები გაიხსნება აბასთუმანსა და ბაკურიანში.

საქართველოს სამოქალაქო საჰაერო ფლოტის ცენტრალურ სააგენტოში ეწყობა წინასწარი შეკვეთების მაგიდა. ყველა რეისის ბილეთების შეკვეთა წინასწარ შეიძლება ტელეფონით.

მგზავრთა მომსახურების გაუმჯობესებას, თქვა ამხ. ცაგარელმა, ხელი შეუწყო პირდაპირი კრმერციული კავშირის დამყარებამ მოსკოვთან, სოხუმთან, ბათუმთან, ქუთაისთან. ახლა ჩვენ შეგვიძლია უშოკლეს ვადაში მივიღოთ ცნობა, თუ როგორ სრულდება ჩვენი მოთხოვნა ამა თუ იმ რეისის ბილეთების დჯავშნაზე. (საქდესი).

ორლულის ფაბრიკასთან

ქვირფანი სამკერნალო თვისებებით გამოირჩევა საჩხერის რაიონში ორლულის წყარო. აქ ყოველწლიურად მრავალი ავადმყოფი მკურნალობს.

დამსვენებელთა უკეთ მოსახურების მიზნით აშენდა და საექსპლოატაციოდ გადაეცა ახალი კაპიტალური შენობა.

ბ. კაპანაძე.

რა სიახლეა მედიცინაში?

ბუნება, ადამიანს რომ ქმნიდა, იყო არა მარტო ბრძენი და გამჭრიახი, არამედ მეტად მომჭირნეც. თითქმის ყველა ორგანოს აქვს რამდენიმე დანიშნულება, ასრულებს რამდენიმე ფუნქციას. მედიცინისა და ფიზიოლოგიის მრავალსაუკუნოვანი ისტორიის მიუხედავად, ჩვენი ცოდნა მათი აგებულების, შემადგენლობისა და მოქმედების მექანიზმის შესახებ სულაც არ არის ამოწურული. ეს განსაკუთრებით ეხება ინტიმურ ბიოლოგიურ პროცესებს — ცხოველქმედების საფუძველს. აქედანვე გამომდინარეობს მეცნიერთა სწავლასხვა მიდგომა ბევრი საკითხისადმი, რომლებიც დაკავშირებულია ისეთი დიდმნიშვნელოვანი სისტემების მუშაობასთან, როგორიც არის ძვლის ტვინი, სისხლი, იმუნოკომპეტენტური ორგანონი.

სწორედ სისხლზე, მის ბუნებაზე გვესაუბრება ახალი ამბების სააგენტოს მეცნიერი მიმომხილველი ირინე ლუნაჩარსკაია.

შეიძლება თუ არა შეიცვალოს სისხლი?

სისხლი არის სითხე, რომელიც სისხლძარღვებში მოძრაობს და უვლის მთელ ორგანიზმს. იგი ნივთიერებათა ურთულეს კონგლომერატს წარმოადგენს. მისი თხევადი ნაწილია პლაზმა. სისხლის შემადგენლობაში შედის მრავალი ათეული ორგანული და არაორგანული ნივთიერება. და ყოველი მათგანი საჭიროა, ყოველ მათგანს განსაკუთრებული დანიშნულება აქვს, ეწევა ძნელ და სასარგებლო საქმიანობას.

მრავალსახეობანია სისხლის ფუნქციებიც. მას გადააქვს ჟანგბადი სასუნქი ორგანოებიდან ქსოვილებსა და თავის ტვინში, იქიდან კი გადააქვს ნახშირმჟავა, ცხოველქმედობის პროდუქტი. მასვე მიაქვს საჭირო საკვები ნივთიერებანი — შაქარი, ცხიმები, მარილები, ამინმჟავები, ვიტამინები, ჰორმონები. საჭმლის მომნელებელი ორგანოები მას აბგებენ ქსოვილებისათვის საჭირო წყალს. სისხლი ხელს უწყობს ორგანიზმის გაწმენდას წიდებისაგან, იმით, რომ გამომყოფ ორგანოებში გადააქვს ამიაკი, შარდოვანა და სხვა ნარჩენები. იგი აწესრიგებს თბოცვლას და იცავს ორგანიზმს გამოვადებისაგან.

ეს ჩამოთვლა გვიჩვენებს, რომ სისხლი სხეულის თუმცა მხოლოდ 10 პროცენტს შეადგენს, მისი მნიშვნელობა განუზომლად მეტია. ამიტომ სამნაში შეიძლება იყოს არა მარტო სისხლის დაავადებანი, არამედ მისი დაკარგვაც. სამწუხაროდ, ხშირად ხდება: ტრავმებს, ძმიმე ოპერაციებს, მშობიარობას შეიძლება მოჰყვეს სისხლის აუნაზღაურებელი დაკარგვა, ჟანგბადით კვების დარღვევა, მოკვდინება.

შეიძლება თუ არა ამის თავიდან ცილება?

პასუხი ადამიანს თავისთავად ეგადება: სისხლის გადასხმა. სისხლის გადასხმის სამსახური — ტრანსფუზიოლოგია მთელ მსოფლიოში არსებობს და მისი საშუალებით ყოველდღე ხდება ათასობით სიცოცხლის გადარჩენა.

მაგრამ ხომ საჭიროა ავადმყოფის სისხლის წინასწარი ანალიზი, მისი ჯგუფის განსაზღვრა (ძალიან ბევრმა ეს არ იცის და არ ახსოვს, ხოლო არეკ-დარეკა აქ დაუშვებელია), შემნახველი ბანკიდან დონორის შესაფერისი სისხლის აღება და მისი მიტანა. საჭიროა დრო. იგი კი ყოველთვის როდია, როცა უბედურება ხდება.

იბადება კითხვა: ხომ არ შეიძლება თუნდაც დროებით, სისხლის მიღებამდე, დავეხმაროთ ავადმყოფს, შევუნარჩუნოთ სიცოცხლე, რითიმე შევცვალოთ სისხლი?. ამ კითხვაზე ჯერჯერობით ერთი და იგივე პასუხი არ არსებობს. იგი სხვადასხვანაირად ესმით. ზოგიერთი ჰემატოლოგ მეცნიერს მიაჩნია, რომ სისხლის შეცვლა არ შეიძლება, რომ შეიძლება მხოლოდ პლაზმის შეცვლა რაიმე შესაფერი სითხით, რომელიც სისხლძარღვებს შეავსებს და ადადგენს მოძრავი სისხლის მოცულობას.

საბჭოთა მეცნიერები სხვა თვალსაზრისს ადგანან. სისხლისშემცვლელმა შეიძლება არა მარტო შეავსოს რაოდენობრივი დანაკარგი, არამედ დროებით კიდეც შეცვალოს სისხლი, შეასრულოს მისი ზოგიერთი სამკურნალო ფუნქცია.

სისხლის და მის შემცვლელთა მოქმედების რთული მექანიზმის ამოხსნაში დიდი წვლილი შეიტანეს სსრ კავშირის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრის ნიკოლოზ ფედოროვის გამოკვლევებმა.

სისხლის დიდი რაოდენობით დაკარგვის დროს ავადმყოფი იღუპება შოკისაგან, რომელსაც იწვევს არა ბიოლოგიურ ფუნქციათა დარღვევა, არამედ გულ-სისხლძარღვებისა და ნერგული სისტემის მოშლილობა, კალაპოტში სისხლის ნაკლებობა, სისხლის მიმოქცევის არასაკმარისობა.

თუ დანაკარგს შევავსებთ სითხით, რომელიც გაუმჯობესებს სისხლის მიმოქცევას, უბიძგებს დარჩენილ სისხლს კალაპოტში, ამას შეუძლია აღადგინოს ბევრი ფუნქცია, უწინარეს ყოვლისა ტვინის მუშაობა, რომელიც ვერ იითმენს ჟანგბადის ნაკლებობას. უნეშად რომ ვთქვათ, შოკისაგან სიკვდილი ჟანგბადის უკმარისობით სიკვდილია. ამიტომ ყველაფერს, რასაც ძალუძს აღადგინოს ჟანგბადის მიტანა ტვინამდე და სხვა ნნიშვნელოვან-ორგანოებამდე, მოახდინოს ენერგეტიკული მიმოქცევის დარღვევის ლიკვიდაცია, — შეუძლია სიკვდილს გადაარჩინოს ავადმყოფი.

თუ სისხლისაგან დაცლილ ვენებში შევიყვანთ გლუკოზის პოლიმერს, რომელსაც პოლიგლიუკინს უწოდებენ. სისხლთან შერევის, კალაპოტის ავსებისა და ცირკულაციაში ჩაბმისას პოლიგლიუკინი აარჩარებს სისხლის შესუსტებულ დინებას და უზრუნველყოფს მის მოძრაობას მთელ ორგანიზმში, დაუხმარება ჟანგბადის პატარა ულუფით „დაპაუროს“ ყველა მძიერი. პოლიმერის მსხვილი მოლეკულები არ ყონავს სისხლძარღვების კედლებში და შეუძლიათ დიდხანს „უბიძგებდნენ“ სისხლს.

პრეპარატს, რომელიც შეიმუშავეს სსრ კავშირის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს ჰემატოლოგიისა და სისხლის გადასხმის ცენტრალურ ინსტიტუტში, პროფესორ გრიგოლ როზენბერგის ლაბორატორიაში, უშვებს მრეწველობა და მან კარგი სახელი დაიმსახურა. პოლიგლიუკინმა დაუბვას გადაარჩინა შოკის მდგომარეობაში მყოფი ბევრი ადამიანი, მისცა მათ შესაძლებლობა გაეძლოთ, სანამ სისხლის გადასხმისათვის მოემზადებოდნენ. თუ სისხლი დაკარგულია მცირე რაოდენობით, დაასხიან ერთ ლიტრამდე — პოლიგლიუკინმა შეიძლება ავადმყოფს სიცოცხლე შეუნარჩუნოს სისხლის დაუხარებლადაც.

ინსტიტუტში შემუშავებულია სისხლის შემცვლელი, რომელიც ასრულებს სისხლის სხვა ფუნქციასაც — დეზინტოქსიკაციას. იგი ორგანიზმს ავადმყოფობის შემდეგ და სხვა მიზეზებით დაუძლურებამ შეიძლება ორგანიზმში კრიზისული მდგომარეობა გამოიწვიოს. მკვეთრ დაუძლურებას ხშირად სისხლის პლაზმის გადასხმით მკურნალობენ. მაგრამ აღმოჩნდა, რომ გახლეჩილი კაზეინისაგან — რძეში არსებული ცილისაგან გაკეთებული შემცვლელი საუკეთესო შედეგს იძლევა. რძის შრატისაგან გამოყოფილი კაზეინის ჰიდროლიზით იღებენ პრეპარატს, რომელიც შეიცავს უკვე არა ცილებს — ამინმჟავების წყაროს, არამედ მზა ამინმჟავებს. ისინი ხმარდება უშუალოდ იმ ცილების აგებას, რომლებიც აკლია. ეს მუშაობაც პროფესორ ვასილიევის ხელმძღვანელობით წარმოეს.

ლენინგრადის ჰემატოლოგიისა და სისხლის გადასხმის ინსტიტუტში პროფესორმა ლიუბოვ ბოგომოლოვამ მიიღო ხარის სისხლის ჰიდროლიზატი. კაზეინისა და ხარის სისხლის ეს ჰიდროლიზატები თავისი მკვებავი მოქმედებით სისხლის პლაზმის იდენტური აღმოჩნდა.

სისხლის შემცვლელებს ხშირად იყენებენ გულის ოპერაციების დროს. სსრ კავშირის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსმა ანტონინ ფილატოვმა ამ მიზნისათვის გამოსადეგად მიიჩნია ჟელატინალი. ეს პრეპარატი ხელს უწყობს სისხლის უკეთეს ცირკულაციას ოპერაციის დროს და ეხმარება ორგანიზმს გათავისუფლდეს ჭარბი სითხისაგან.

მაგრამ სისხლის შემცვლელთა შესაძლებლობანი ამოწურული როდია. მეცნიერებმა უკვე დასაბეს ახალი მიზნები და ამუშაგებენ მათი მიღწევის გზებს. მაგალითად, ისეთი პრეპარატების მიღება, რომლებშიც შეხამებული იქნება სისხლის რამდენიმე ფუნქცია და ამავე დროს სამკურნალო იქნებიან. ამის განხორციელება შეიძლება, თუ სისხლის შემცვლელთან დიდ პოლიმერულ მოლეკულებზე „დასვამთ“ სამკურნალოწამლო პრეპარატების მცირე მოლეკულებს. მაგნ „მგზავრებს“ შეეძლებათ შეაღწიონ ყველგან, სადაც კი სისხლი აღწევს.

საინტერესოა პერსპექტივა გაკეთდეს სისხლის შემცვლელები, რომლებსაც ექნებათ არა მარტო მოკის საწინააღმდეგო, დეზინტოქსიკაციური და მკვებავი თვისებები, არამედ შეეძლებათ ჟანგბადის გადატანა, ეს იგო ერითროციტების — წითელი სისხლის სხეულაკების ფუნქციის შესრულება. ჟანგბადის გადამტანია ცილა ჰემოგლობინი. თვითეული ერითროციტი შეიცავს ჰემოგლობინის 265 მილიონამდე მოლეკულას. პროტეინი ტიხარის მემბრანის — ერითროციტის გარსის საშუალებით ჰემოგლობინი იღებს ჟანგბადს ფილტვებიდან და ქმნის არამტკიცე ქიმიურ კომპლექსს. ხდება რა სისხლთან ერთად სხვადასხვა ქსოვილებში, სადაც ნაკლებია ჟანგბადი, ჰემოგლობინი თანდათან გასცემს მას.

პროფესორი როზენბერგი და მისი ლაბორატორიის კოლექტივი მუშაობს სისხლის ისეთი შემცვლელის შექმნაზე, რომელსაც შეეძლება ზაიოს ჟანგბადი ფილტვებიდან და მისცეს იგი ქსოვილებს. უკვე გადადგულია პირველი ნაბიჯები. ჰემოგლობინის მიღებულ ქიმიურად დამუშავებულ პრეპარატს, ჩვეულებრივისაგან განსხვავებით, შეუძლია სისხლძარღვში იმოძრაოს სულ ცოტა სამიც საათს, და მხოლოდ ამის შემდეგ „მიდის“ ქსოვილებში.

ამრიგად, დამუშავებული ჰემოგლობინის პრეპარატმა უნდა შეცვალოს სისხლის ბიოქიმიური ფუნქცია — შეუერთოს და მიიტანოს ჟანგბადი ფილტვებიდან ქსოვილებში.

საქართველოს მთა და ბარში

მაღალმთიან მესტიაში

გვატყობინებს „კომუნისტის“ საკუთარი კორესპონდენტი

მესტია. (საკ. კორ.). კეთილმოწყობილი გზები კარგ პირობებს ქმნის მთიან მესტიაში მსუბუქი მანქანების მოძრაობისათვის. აქ საკუთარი მსუბუქი მანქანები აქვთ რაიონის სოფლის მეურნეობის სამმართველოს მთავარ აგრონომს ე. ჯაფარიძეს, ლენჯერის საშუალო სკოლის მასწავლებელს ამო გულედანს, საავადმყოფოს მძღოლს ჯობე მუშკუდიანს, კომუნალური მეურნეობის დირექტორს მუშნი ყორეოლიანს და სხვებს.

საკუთარ მანქანებს გარდა რაიონის ავტოსატრანსპორტო კანტორის 10-ზე მეტი მსუბუქი მანქანა „ტაქსი“ ემსახურება რაიონისა და სოფლების მოსახლეობას.

დაქრიან მსუბუქი მანქანები

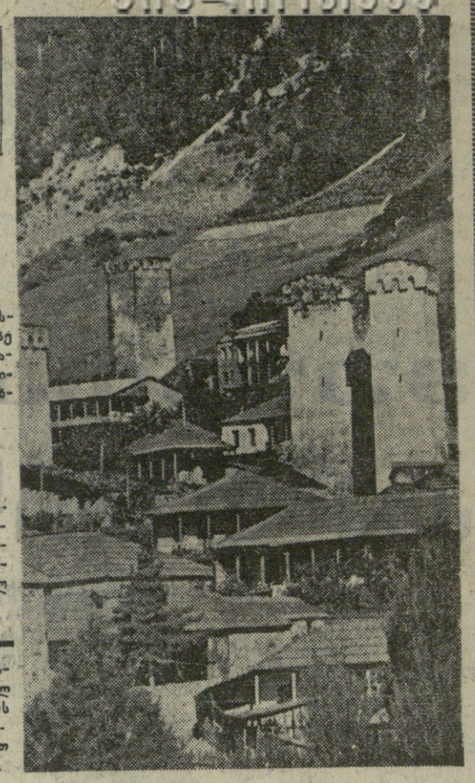

სკოლის ახალი შენობები

მესტია. (საკ. კორ.). ახალი სასწავლო წლისათვის ბევრი რამ გაკეთდა მესტიის რაიონში. აშენდა მესტიის სკოლა-ინტერნატის სასწავლო კორპუსი 440 მოსწავლისათვის. აიგო საბავშვო ბაღის შენობა. საშუალო სკოლის შენობა აშენდა აგრეთვე სოფელ ლატალში 320 მოსწავლისათვის. ეცვრისა და ლენჯერის საშუალო სკოლებს მიუშენდა თვითეულს 8 საკლასო ოთახი.

ახალი სასწავლო წელი ორგანიზებულად, მომზადებულად დაიწყო მთელ მაღალმთიან რაიონში.

ჰარმაგი შოსტალიჩნი

ბერმანე ხარძიანმა სამოც წელს გადააბიჯა და კვლავ ფეხმარდად მიპყვება იფარკალის გზას. ახალი ამბები, წერილები და ამანათები მიაქვს ოჯახებში. ამ დაუღალავ ფოსტალიონს სიხარულის მაცნეს ეძახიან სოფელ კალის მკვიდრნი.

ბ. ხარძიანი.

ცადაყვდენილი სვანური კოშკები თავისებურ კოლორიტს მატებს დღევანდელ მესტიას. სიმი ქვით ნაგები გოლიათებს გვერდით დგას ილიჩის ნათურებით გაჩახჩახებული სახლები. სურათზე ხედავთ რაიონული ცენტრის ერთ-ერთ კუთხეს.

ფოტო ა. ჩარკვიანისა.

ახალი ექსპოზიცია

გურჯაანი. (საკ. კორ.). არსებობის 3 წელს ითვლის შრომის საშუალო სკოლასთან საზოგადოებრივ საწყისებზე შექმნილი მხარეთმცოდნეობის მუზეუმი, რომელსაც ამ საქმის დიდი ენთუზიასტი გ. მაისურაძე ხელმძღვანელობს. სამუზეუმო საბჭომ და მისმა აქტივმა ამ მცირე დროში მუზეუმის დაცული ფონდის საერთო რაოდენობა 6 ათას ერთეულამდე აიყვანეს. საინტერესოა ი. მაყაშვილის მიერ შეწირული „ვეფხისტყაოსნის“ ხელნაწერი ეჯუმბლარი, ამავე უკვდავი ნაწარმოების გასული საუკუნის უნიკალური გამოცემა, რომელიც მზითევში გაუყოლია ტ. კოტაშვილს.

განსაკუთრებულ ყურადღებას იპყრობს ეთნოგრაფიული იშვიათობები, არქეოლოგიური მასალა და, რაც მთავარია, საკოლმეურნეო ცხოვრების პირველი მერცხლების რელიქვიები. ახალ სასწავლო წელს შრომელმა მხარეთმცოდნეებმა განახლებული სტაციონარული ექსპოზიცია დაახვედრეს მოსწავლეებს. მუზეუმში სიყვარულით მოაწყეს ვ. ი. ლენინის ცხოვრებამოღვაწეობის ამ სა ახავილ, შოთა რუსთაველის დაბადების 800 წლის აღმნიშვნელი, სამამული ომის, საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 50 წლისთავისადმი მიძღვნილი სტენდები, შეიძინეს ძვირფასი ფოტოდოკუმენტები.

მოიგეს...

ორჯონიკიძე. მარელისის გრეხილი ავეჯის ფაბრიკის მუშამ ოთარ არეგაძემ სსრ კავშირის არმიის, ავიაციისა და ფლოტის ხელშემწყობი ნებაყოფლობითი საზოგადოების მეოთხე ავტომოტოლატარიის პირველი გამოშვების ბილეთით № 09, სერია 34222, მოიგო მსუბუქი ავტომანქანა — „მოსკვიჩი-412“.

ო. ტაბატაძე, თერჯოლა, სოფელ ახალი თერჯოლის მკვიდრმა, ორჯონიკიძის სახელობის კოლმეურნეობის საწარმოო ბრიგადის ხელმძღვანელმა ვ. გურულმა ფულისა და ნივთების 1969 წლის მეშვიდე გამოშვების ლატარიის ბილეთით — სერია 56557 ნომერი 277 — მოიგო ავტომანქანა „ვოლგა“.

ა.ა. სამანიშვილი.

ამინდი

სიცხე არ იკლებს

კვლავ მშრალი, ცხელი ამინდი იდგა 4 სექტემბერს მთელ საქართველოში. ყველაზე მაღალი ტემპერატურა იყო თბილისში — 32 გრადუსი.

გუშინ თბილისში 12 საათზე იყო 28 გრადუსი, ამდენივე აღინიშნა ლაგოდეხში, ბათუმში, ხულოში. სოხუმში იყო 30 გრადუსი, ქუთაისში — 33.

6 სექტემბერს დასავლეთ საქართველოს ჩრდილოეთ რაიონში მოსალოდნელია მცირე წვიმა და ელჭექი. რიონის ხეობაში ზომიერი, ძლიერამდე ქარი, ტემპერატურა ღამით — 10-20, დღისით 27-32 გრადუსი იქნება, მთაში ღამით — 11-16, დღისით — 22-29 გრადუსი.

აღმოსავლეთ საქართველოს მთიან რაიონებში ღამით მოსალოდნელია უნალექო ამინდი, დღისით ხანმოკლე წვიმა და ელჭექი, სუსტი ქარი. ტემპერატურა ღამით 7-12, დღისით — 22-27 გრადუსი, ბარში მაქსიმალური ტემპერატურა — 28-33, მინიმალური — 22-27 გრადუსი. თბილისში მოსალოდნელია უნალექო ამინდი, სუსტი ქარი, ტემპერატურა ღამით 17-19, დღისით 32-33 გრადუსი.

საქალაქო ჩრმ. ოცდაექვსეულიანი

გუშინ მოსკოვში საზეიმოდ გაიხსნა ჩვენი ქვეყნის ოცდამეექვსედმეტი ჩემპიონატი ჭადრაკში ვაჟთა შორის. იგი წარმოადგენს აგრეთვე მსოფლიო ჩემპიონატის ზონალურ ტურნირს.

საკალაქო ჩემპიონატზე გამოდის 23. მოჭადრაკე, მათ შორის 15 გროსმეისტერი, აი ზოგიერთი მათგანი — მსოფლიოს ექს-ჩემპიონები ტ. პეტროსიანი, ვ. სმისლოვი და მ. ტალი, პრეტენდენტთა უკანასკნელი ორი ტურნირის მონაწილე ე. გულარი, სსრ კავშირის ჩემპიონი ლ. პოლუგაევსკი.

გუშინ მოეწყო წილისყრა. დღეს მეტოქენი სპადარაკო საათებს ჩართავენ.

სტარტი კლაგენფურტში

გუშინ ავსტრიის ქალაქ კლაგენფურტში დაიწყო ეკრობის ჩემპიონატი კაკადემიურ ნიჩბოსნობაში, რომელშიც მონაწილეობენ 15 ქვეყნის წარმომადგენლები.

წილისყრა ჩვენი სპორტსმენებისათვის არასასარგებლო გამოდგა. მათ სტარტს ე ვ ე ძლიერ მეტოქეებთან ჭერნდათ საქმე. რაც შეეხება ჩვენს ოთხეულს, იგი ფინალში მოხვდა, რადგან აქ პირველობისათვის მხოლოდ 6 გუნდი იბრძვის.

ჩემპიონები ქალთა შორის 7 სექტემბერს გამოვლინდებიან. ვაჟები კი ბრძოლაში ჩაებმებიან სამი დღის შემდეგ.

ჩეხოსლოვაკიელი ბერძენ-ლატინელი

ბულგარეთელი მძლეოსნური ხეზონის ერთ-ერთ მასობრივ ასპარეზობას სსრ კავშირის თასის — „იზვესტიის“ თასის გათამაშება წარმოადგენს. პირველმა ეტაპმა, რომელიც 29 ქალაქში შედგა, გამოავლინა მოწინავენი. მეოთხედფინალური ასპარეზობანი 4 სექტემბერს ერთდროულად დაიწყო რამდენიმე ქალაქში.

ყველაზე მეტი წარმატება მოპოვებულ იქნა ჩელიაბინსკში. აქ ტაშკენტელმა რ. ბაბიჩმა თარჯრბენში 200 მეტრზე ქალთა შორის სსრ კავშირის ახალი რეკორდი დამყარა — 28,7 წამი. მძლეოსანმა ქალებმა პირველსავე დღეს დაამთავრეს შეხვედრა. პირველი ადგილი მასპინძლებს ხვდათ.

ლიდერობს „ლილა“

ბაიმაროვა „ბ“ კლასის ამერკანკაკასიის ზონის ფეხბურთელთა გუნდების მორიგი ტურის მატჩები.. ბი მათი შედეგები:

„ლერნაგორცი“ (კაფანი) — „ალაზანი“ (გურჯაანი) 2:0, „არაზი“ (ნახჩევანი) — „კახეთი“ (თელავი) 0:1, „ოდკინი“ (ზაკათალა) — „დილა“ გორი 0:0, „ტექსტილშჩიკი“ (მინგეჩაური) — „სპარტაკი“ (ცხინვალი) 2:0, „ავტომობილისტი“ (ერევანი) — „შუქურა“ (ქობულეთი) 2:1, „სევანი“ (ოქტემბერიანი) — „მერცხალი“ (მახარაძე) 2:2, „კოლხეთი“ (ფოთი) — „დინამო“ (სოხუმი) 1:0, „გურია“ (ლანჩხუთი) — „ენგური“ (ზუგდიდი) 2:0, „ლორი“ (კიროვაკანი) — „მეტალურგი“ (რუსთავი) 0:0, „ყარაბახი“ (სტეფანაკერტი) — „მაღაროელი“ (ჰეიათური) 2:1.

ლიდერობას ინარჩუნებს გორის „დილა“, რომელსაც 38 ქულა აქვს.

ბრე ტყიბულში

გუშინ ტყიბულში შედგა „ა“ კლასის მეორე ჯგუფის მეოთხე ქვეჯგუფის გუნდებს—თბილისის „ლოკომოტივისა“ და ტყიბულის „მეშახტის“ ფეხბურთელთა მატჩი. მეტოქეებს ბურთი არ გაუტანიათ—ფრე.

კომუნისტი

ბელგიელ-ფინალი რეკორდით

ლენინგრადელი მძლეოსნური ხეზონის ერთ-ერთ მასობრივ ასპარეზობას სსრ კავშირის თასის — „იზვესტიის“ თასის გათამაშება წარმოადგენს. პირველმა ეტაპმა, რომელიც 29 ქალაქში შედგა, გამოავლინა მოწინავენი. მეოთხედფინალური ასპარეზობანი 4 სექტემბერს ერთდროულად დაიწყო რამდენიმე ქალაქში.

ყველაზე მეტი წარმატება მოპოვებულ იქნა ჩელიაბინსკში. აქ ტაშკენტელმა რ. ბაბიჩმა თარჯრბენში 200 მეტრზე ქალთა შორის სსრ კავშირის ახალი რეკორდი დამყარა — 28,7 წამი. მძლეოსანმა ქალებმა პირველსავე დღეს დაამთავრეს შეხვედრა. პირველი ადგილი მასპინძლებს ხვდათ.

ჩელიაბინსკელებთან ერთად ნახევარფინალში გავიდნენ დნეპროპეტროვსკელები, რომლებმაც უკან ჩამოიტოვეს მოსკოველი მძლეოსნები. ვაჟთა ასპარეზობაში პირველი დღის ასპარეზობის შემდეგ დაწინაურდნენ მოსკოველები და ჩელიაბინსკელები.

ტალინში გამართული ქალთა გუნდების შეჯიბრებიდან ნახევარფინალში გავიდნენ ლენინგრადელნი და ტარტუს მძლეოსნები.

□

ქვლავ დამარცხდნენ

ბუშინ ოდესაში შედგა საკავშირო ჩემპიონატის მორიგი შეხვედრა ფეხბურთში. ადგილობრივი „ჩერნომორეცის“ მეტოქე იყო ქუთაისის „ტორპედოს“. წარმატება მასპინძლებს ხვდათ ანგარიშით 1:0.

ბელგიელ-ფინალი

ბელგიელ ფეხბურთელთა იმ კოლექტივებს, რომლებიც საკავშირო ჩემპიონატში პირველი-მეოთხეტმეტე ადგილებისათვის იბრძვიან, გუშინ კიდევ ორი შეხვედრა ჰქონდათ.

ბაკოში თამაშობდნენ ადგილობრივი „ნეფტჩი“ და დონეცკის „შახტორი“, მეტოქეებს ბურთი არ გაუტანიათ — ფრე.

ბაკჩი ლუგანსკში მინსკის „დინამოსა“ და „ზარიას“ გუნდებს შორის დამთავრდა ფრედ — 0:0.

ბორიბი თამაში შედგება კიარას მოსკოვში ადგილობრივ „ტორპედოსა“ და დონის როსტოვის სკა-ს შორის